การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

ศิรินาถ ไวแสน[1] พรเทพ เสถียรนพเก้า[2] และ เอกลักษณ์ เพียสา[3*]

[1]ครู, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ, โรงเรียนบึงโขงหลงวิทยาคม

[2]อาจารย์, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

[3] ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*Corresponding author e-mail: akkaluck@snru.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) 30 สิงหาคม 2567

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 25 ตุลาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 1 พฤศจิกายน 2567

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร 2) เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู 4) เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน 5) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 268 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3)การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร คือ ด้านหลักคุณธรรม (X_5) และหลักความคุ้มค่า (X_6) มีอำนาจในการพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 65 5) แนวทางในการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน มีจำนวน 2 ด้าน คือ หลักคุณธรรม และหลักความคุ้มค่า

คำสำคัญ: การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ธรรมาภิบาลของผู้บริหาร

ADMINISTRATION ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE BY OF SCHOOL AFFECTING TEACHERS' MOTIVATION IN SCHOOL UNDER BUNG KAN SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

Sirinart Waisaen[1] Pornthep Sathainnoppakao [2] and Akkaluck Pheasa[3*]

[1]Teacher, BungKan Secondary Educational Service Area Office, Buengkhonglong Wittayakom School

[2]Lecture, Education Program in Educational Administration and Quality, Sakonnakhon Rajabhat University.

[3]Assistant Professor, Education Program in Educational Administration and Quality, Sakonnakhon Rajabhat University.

ABSTRACT

The purpose of this research was: 1) To study the level of management according to the principles of good governance by executives; 2) To study the level of motivation for teachers' work. ; 3) To study the relationship between management according to the principles of good governance by administrators and teachers' work motivation; 4) To study the predictive power of administration according to the principles of good governance of administrators that affects teachers' motivation in school performance; 5) To study the guidelines for developing management according to the principles of good governance of administrators that affect the motivation of teachers in schools

The sample group used in the research included 268 school administrators and teachers, obtained from multi-stage sampling. The research tools were questionnaires, and a 5-level rating scale. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, and standard deviation. Pearson correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis

The findings were as follows: 1) Management, according to the principles of good governance, is at a high level, overall and in each aspect, as led by executives. 2) The Teachers' work motivation is overall and in each aspect at a high level.. 3) The Management, according to the principles of good governance, is led by executives who support teachers' work motivation, under the jurisdiction of the Bueng Kan Secondary Educational Service Area Office. There is a high level of positive correlation with statistical significance at the .01 level. 4) The Management according to the principles of good governance by executives is the principle of morality and the principle of value were able to predict Teachers' work motivation at a statistical significance of the .01 level, with a predictive power of 65 5) The guidelines for developing management according to the principles of good governance of executives two aspects affect teachers' motivation to work in schools: morality and value for money.

Keywords: Management According to The Principles of Good Governance, Motivation for Work, Good Governance of Executives

บทนำ

การพัฒนาด้านการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ที่ผ่านมาทำให้เกิดการเรียนรู้ในโลกที่ไร้พรมแดน เป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม การศึกษา และวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตามประเทศไทยมีความตื่นตัวและ สนใจในเรื่องหลักธรรมาภิบาลอย่างมาก โดยเฉพาะภายหลังจากการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2560 มีส่วนทำให้ข้าราชการมีความสนใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลมากยิ่งขึ้น เป็นที่เชื่อกันว่าถ้าหากประเทศไทย มีการนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้กับการปฏิบัติงานภาคราชการ เอกชน และประชาชนแล้ว จะทำให้ ประเทศมีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดี และเกิดความเป็นธรรมในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองมากที่สุด (ซารีล่า ลาหมีด, 2559, น. 2)

โรงเรียนในฐานะองค์การของรัฐและเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่เล็กที่สุด แต่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะขับเคลื่อนการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แนวทางหนึ่งที่ควรนำมาถือเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา คือ การใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นตัวจักรที่สำคัญของการบริหารจัดการศึกษา เป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลว ดังนั้นภาระหน้าที่อันสำคัญคือ การบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ มีทักษะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง บริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ เป็นธรรม โปร่งใส เป็นแบบอย่างที่ดีจะส่งผลให้ได้รับความศรัทธาน่าเชื่อถือจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคนในชุมชน (มยุรี แสนสุข, 2559, หน้า 693)

หลักธรรมาภิบาลอาจบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาซึ่ง ได้แก่ การดำเนินงานด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคลและบริหารทั่วไป เป้าหมายในการจัดการศึกษาคือทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ดังมีรายละเอียดแนวคิดของธรรมาภิบาลในแต่ละด้าน ประกอบด้วย 1) การบริหารงานด้านวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป โดยการบริหารงานด้านวิชาการ งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือ เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อมุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยความมุ่งหมายที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัวและรวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญเพื่อทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียนชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ (พัฒน์พรชัย เมฆวิลัย, 2564, หน้า 70-79)

แรงจูงใจมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร ดังนั้น แรงจูงใจเป็นพลังผลักดันให้คนมีพฤติกรรมและยังกำหนดทิศทางและเป้าหมายของพฤติกรรมนั้นด้วย คนที่มีแรงจูงใจสูง จะใช้ความพยายามในการกระทำไปสู่เป้าหมายโดยไม่ลดละ แต่คนที่มีแรงจูงใจต่ำ จะไม่แสดงพฤติกรรม หรือไม่ก็ล้มเลิก การกระทำก่อนบรรลุเป้าหมาย เรื่องของแรงจูงใจจึงเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารทุกระดับที่ต้องทำหน้าที่จูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ใช้ศักยภาพในการทำงานเพื่อพัฒนาองค์กรการเข้าใจแรงจูงใจของตนเองและคนอื่นทำให้รู้วิธีที่จะสนองความต้องการของคนและกลายเป็นบุคคลที่รู้ใจคนอื่นได้ดี อันจะนำไปสู่การสร้างเสริมแรงจูงใจในการทำงานที่ดีสิ่งสำคัญที่สุดและเป็นงานที่ท้าทายที่สุดก็คือ ความสามารถของผู้บริหารที่จะใช้แรงจูงใจที่เหมาะสมเพื่อเป็นสิ่งจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความมุ่งมั่นและพร้อมจะทุ่มเทการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร (เปรมทิพย์ คำทะเนตร, 2564, น. 29)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารจัดการ ของผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นตัวแปรสำคัญของการบริหารจัดการศึกษา เป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาในเกิดความสำเร็จหรือความล้มเหลว ดังนั้นภาระหน้าที่ อันสำคัญคือ การบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้อง เป็นบุคคลที่กำหนดเป้าหมายทิศทางของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของในโรงเรียนเพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นเหตุและผลซึ่งกันและกัน สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหารนำการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดในการบริหารจัดการโรงเรียนให้เกิดแรงจูงใจการปฏิบัติงานของครู

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ สำนักงำนเขตพื้นที่กำรศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ เป็นหน่วยงานทางการศึกษามีหน้าที่ จัดทำนโยบายแผนพัฒนาและ มาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น อดจนเชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ นโยบายและเป้าหมาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน วิสัยทัศน์และแนวทางการพัฒนา จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคณภาพและ มาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐาน ของความเป็นไทยเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล สืบสานศาสตร์ พระราชา ก้าวหน้าด้วยนวัตกรรม นำสู่การศึกษาที่ยั่งยืนในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ
2. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ
4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ
5. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ อยู่ในระดับมาก
2. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ อยู่ในระดับมาก
3. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ มีความสัมพันธ์กันทางบวก
4. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสามารถพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยใช้ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและสังเคราะห์องค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน

ระยะที่ 2 การศึกษาอำนาจพยากรณ์ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

ระยะที่ 3 การศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 995 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ, 2566, น.5)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ประจำปีการศึกษา 2566 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอรแกน Krejcie and Morgan (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551, น. 191) จำนวน 268 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

2.1 ประเภทของเครื่องมือ

ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและความคิดเห็นที่มีต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ที่สร้างและพัฒนาขึ้นจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ตัวแปร และองค์ประกอบตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ประกอบไปด้วย 6 ด้าน คือ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักความรับผิดชอบ 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักคุณธรรม และ6) หลักความคุ้มค่า

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ประกอบไปด้วย 5 ด้าน คือ 1) ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ 2) ความสำเร็จของงานที่ปฏิบัติ 3) ความรับผิดชอบในงาน 4) ความก้าวหน้าในตำแหน่ง และ 5) การได้รับการยอมรับนับถือ

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสรุปเพื่อสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและความคิดเห็นที่มีต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

2.2.2 ผู้วิจัยนำร่างข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและความคิดเห็นที่มีต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ เสนอประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้อง ของการใช้ภาษา ความสอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำ และข้อเสนอแนะของประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.3 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของประธานกรรมการ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

2.2.4 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน มาวิเคราะห์ตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ IOC รายข้อ คัดข้อคำถามที่มีค่า ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่าแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.80-1.00 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.51-0.91

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจอีกครั้งหนึ่ง

2.2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 10 คนและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน รวมจำนวน 40 คน

2.2.7 นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551, น. 252) คัดข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.26 ขึ้นไป

1) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.24 – 0.84 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

2) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.50 – 0.78 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

2.2.8 ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง

2.2.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามการวิจัย

3.2 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังต้นสังกัดของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพร้อมเอกสารแบบสอบถาม และขอความอนุเคราะห์ในการตอบกลับ

3.3 ผู้วิจัยรวบรวมเก็บแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด จำนวน 268 ฉบับ ตามที่ต้องการและนำมาตรวจสอบความถูกต้อง แบบสอบถามได้คืนมา 268 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ และนำข้อมูลมาประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการวิจัย

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร และระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น.65)

ผลการวิจัย

การศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยภาพรวม

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. หลักนิติธรรม	4.40	0.56	มาก
2. หลักความรับผิดชอบ	4.26	0.79	มาก
3. หลักความโปร่งใส	4.26	0.72	มาก
4. หลักการมีส่วนร่วม	4.34	0.62	มาก
5. หลักคุณธรรม	4.27	0.77	มาก
6. หลักความคุ้มค่า	4.23	0.69	มาก
เฉลี่ยรวม	4.29	0.64	มาก

ผลการศึกษาระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ หลักนิติธรรม ($\bar{X}$= 4.40) หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}$= 4.34) หลักคุณธรรม ($\bar{X}$= 4.27) หลักความโปร่งใส ($\bar{X}$= 4.26) หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}$= 4.26) และหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}$= 4.23) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยภาพรวม

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	4.17	0.72	มาก
2. ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน	4.40	0.62	มาก
3. ความรับผิดชอบในงานที่ปฏิบัติ	4.34	0.59	มาก
4. ความก้าวหน้าในตำแหน่ง	4.37	0.59	มาก
5. การได้รับความยอมรับนับถือ	4.38	0.60	มาก
เฉลี่ยรวม	4.33	0.52	มาก

ผลการศึกษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน($\bar{X}$= 4.40) การได้รับความยอมรับนับถือ ($\bar{X}$= 4.38) ความก้าวหน้าในตำแหน่ง ($\bar{X}$= 4.37) ความรับผิดชอบในงานที่ปฏิบัติ($\bar{X}$= 4.34) และ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ($\bar{X}$= 4.17) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

ตัวแปร	X	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_5	Y	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4		Y_5
X	1.00													
X_1	0.86**	1.00												
X_2	0.92**	0.81**	1.00											
X_3	0.91**	0.73**	0.78**	1.00										
X_4	0.93**	0.75**	0.81**	0.83**	1.00									
X_5	0.94**	0.79**	0.86**	0.80**	0.87**	1.00								
X_6	0.91**	0.70**	0.80**	0.83**	0.85**	0.83**	1.00							
Y	0.80**	0.71**	0.76**	0.65**	0.75**	0.79**	0.74**	1.00						
Y_1	0.77**	0.64**	0.74**	0.60**	0.70**	0.82**	0.73**	0.87**	1.00					
Y_2	0.59**	0.48**	0.59**	0.43**	0.60**	0.60**	0.53**	0.82**	0.71**	1.00				
Y_3	0.74**	0.58**	0.63**	0.67**	0.72**	0.72**	0.72**	0.86**	0.72**	0.73**	1.00			
Y_4	0.65**	0.70**	0.62**	0.55**	0.57**	0.62**	0.52**	0.81**	0.67**	0.48**	0.58**	1.00		
Y_5	0.55**	0.54**	0.55**	0.44**	0.49**	0.47**	0.55**	0.75**	0.45**	0.47**	0.56**	0.67**		1.00

**** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01**

จากตารางที่ 3 แสดงว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูง (r_xy=0.80) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหาร ที่มีต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยรวม

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร	R	R^2	Adj R^2	b	S.E.	β	t	Sig
หลักการหลักคุณธรรม(X_5)	.79	.62	.62	.21	.06	.31	3.51**	<.00
หลักความคุ้มค่า(X_6)	.80	.65	.65	.19	.05	.26	3.38**	<.00
ค่าคงที่	-	-	-	1.508	.15	-	9.59**	<.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $S.E._{est}$ = .29

จากตารางที่ 4 ตัวแปรพยากรณ์ที่นำมาวิเคราะห์ 6 ตัวแปร พบว่า มี 2 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 คือ หลักคุณธรรม (X_5) และ หลักความคุ้มค่า (X_6) โดยมีอำนาจพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูเท่ากับ .65 หรือร้อยละ 65 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Standard Error) .29

การวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ผู้วิจัยหาแนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ที่สามารถพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสรุปดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

ตัวแปร	การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร	แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน	สรุปผล
X_1	หลักนิติธรรม	X	ไม่จำเป็นต้องพัฒนา
X_2	หลักความรับผิดชอบ	X	ไม่จำเป็นต้องพัฒนา
X_3	หลักความโปร่งใส	X	ไม่จำเป็นต้องพัฒนา
X_4	หลักความโปร่งใส	X	ไม่จำเป็นต้องพัฒนา
X_5	หลักคุณธรรม	✓	ควรพัฒนา
X_6	หลักความคุ้มค่า	✓	ควรพัฒนา

หมายเหตุ ✓ หมายถึง มีอำนาจพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู

X หมายถึง ไม่มีอำนาจพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ผลการวิเคราะห์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ หลักคุณธรรมและหลักความคุ้มค่า เป็นตัวแปรที่สามารถ

พยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนได้ ดังนั้นจึงควรหาแนวทางในการพัฒนาการหาแนวทางพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬนั้น ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวไปพัฒนา เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนแล้วนำเสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาเชิงเนื้อหา หลังจากนั้นนำไปเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วย อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 2 คน และครูผู้สอนจำนวน 2 คน ผลปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวได้ให้ข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามกลับมาทั้งหมด 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาความถี่และทำการสังเคราะห์เชิงเนื้อหา

การนำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อการหาแนวทางพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร	ความถี่
หลักคุณธรรม	
1. ผู้บริหารยึดมั่นในความถูกต้องดีงามในปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี โอบอ้อมอารี มีน้ำใจ มีเมตตา เอื้ออาทร และปรารถนาดี	5
2. ผู้บริหารมีการสร้างค่านิยมที่ดีงามให้บุคลากรในสถานศึกษาถือปฏิบัติ	5
3. ผู้บริหารเป็นแบบอย่างความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ	5
4. ผู้บริหารเป็นแบบอย่างความอดทน ขยันหมั่นเพียร	5
5. ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรด้วยความเป็นธรรม	5

จากตารางที่ 6 แสดงว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ด้านหลักคุณธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นความถี่เท่ากับ 5 คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อการหาแนวทางพัฒนาแนวทางพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร	ความถี่
หลักความคุ้มค่า	
1. ผู้บริหารควรจัดสรรทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่บุคลากรในการจัดการศึกษา	5
2. ผู้บริหารควรมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่าย	5
3. ผู้บริหารควรปลูกฝังให้บุคลากรในสถานศึกษาใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและสร้างสรรค์	5
4. ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศที่ดีเอื้อต่อการปฏิบัติงาน	5
5. ผู้บริหารควรบริหารจัดการอาคารสถานให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งานและเปิดโอกาสให้ชุมชนใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม	5

จากตารางที่ 7 แสดงว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ด้านหลักความคุ้มค่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นความถี่เท่ากับ 5 คิดเป็นร้อยละ 100

สรุปผลและอภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งเป็นการบริหารที่คำนึงถึงหลักการสำคัญเกี่ยวกับความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ มีความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม มีหลักคุณธรรม และจริยธรรม หลักธรรมาภิบาลซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุคคลทุกฝ่าย ทั้งหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า การที่ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับครูที่มีโครงสร้างแตกต่างกันย่อมนำมาซึ่งผลที่มีแตกต่างกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของยุวดี ประกอบแสง (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตราชนครินทร์ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยได้กล่าวถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ได้กล่าวถึงมีการปฏิบัติซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องด้วยจากผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาล จำนวน 6 หลัก ได้แก่ หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย จึงทำให้ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษานำทักษะด้านต่างๆมาใช้ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ เห็นความสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิผล ร่วมมือกันในการพัฒนาผู้เรียน มีการจัสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมทั้งมีบรรยากาศภายในองค์กรที่ดี ดังนั้นจึงทำให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของนิศรา มูลวรรณ (2561, หน้า 52) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู มัธยมศึกษา ซึ่งได้ไหทรรศนะว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู เป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องคำนึงถึงและหาตัวชี้วัดให้ได้ว่าอะไรบ้างที่ผู้บริหารควรนำมาเป็นประเด็นในการพิจารณาประกอบรายละเอียด เพื่อตรวจสอบการประเมินตนเองให้เกิดความมั่นใจว่า โรงเรียนจัดการมุ่งเน้นคุณภาพสูง มีประสิทธิผลที่เกิดจากการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ จึงทำให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับสูง

3. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่ผู้บริหารจะบริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ได้นั้นจะต้อง ได้ความร่วมมือจากครูซึ่งเป็นผู้ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่ดูแลการทำงานของครูและใกล้ชิดกับครูมากที่สุดจะต้อง ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างแรงจูงใจ พยายามอำนวยความสะดวกในการทำงานของครู

โดยมีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของการบริหารสถานศึกษาให้ชัดเจน มีการสื่อสารและสร้างความเข้าใจกับครูอย่างทั่วถึง เปิดโอกาสให้ครูได้ มีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็น จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงาน จัดสวัสดิการต่างๆ ให้มีความเหมาะสม มีการมอบหมายงานให้กับครูโดยคำนึงถึงความเหมาะทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ความถนัด โดยเปิดโอกาสให้ครูได้ใช้ความสามารถอย่างอิสระและมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับผลงานที่เกิดขึ้นด้วยความภาคภูมิใจ ส่งเสริมศักยภาพของครูให้ได้แสดงความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ เปิดโอกาสให้ครูได้รับการอบรมเพื่อศึกษาต่อและพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มทักษะวิชาชีพ ซึ่งผู้บริหารต้องมีความยุติธรรม ให้การยกย่องชมเชย ทั้งยังคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ ติดตามตรวจสอบส่งเสริมศักยภาพของครู รวมทั้งผู้บริหารต้องให้การยอมรับนับถือครูด้วยความบริสุทธิ์ใจ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครูรู้จักเคารพนับถือซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ วรรณา นิ่มนวล (2559, น. 124 - 125) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กับแรงจูงใจในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมได้กล่าวถึงมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารมีอำนาจในการพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 คือ หลักคุณธรรม และหลักความคุ้มค่า โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เมื่อใช้ตัวแปรดังกล่าวเป็นตัวพยากรณ์มีค่าเท่ากับ .65 มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 65 สัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ที่ปรับแล้ว (Adjust R Square) .677 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Standard Error) .29 สอดคล้องกับงานวิจัยของวิรุฬห์ ทำทอง (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู ในภาพรวม คือ ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ อาจเป็นเพราะการเปิดโอกาส

ให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตไม่มีผลประโยชน์ด้านอื่นที่ขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ รับฟังความคิดเห็นของครู การนำข้อเสนอแนะมาใช้ในการตัดสินใจการบริหารงานสร้างความเข้าใจที่ดีระหว่างสถานศึกษาบุคลากร ผู้รับบริการ และสามารถยุติข้อขัดแย้งในกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ ทำให้ครูมีความสุขในการทำงานและรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถจึงส่งผลทำให้ครูแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

5. แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร

ด้านหลักคุณธรรม

1. ผู้บริหารยึดมั่นในความถูกต้องดีงามในปฏิบัติตนเป็นแบบอยางที่ดี โอบอ้อมอารี มีน้ำาใจ มีเมตตา เอื้ออาทร และปรารถนาดี

2. ผู้บริหารมีการสร้างค่านิยมที่ดีงามให้บุคลากรในสถานศึกษาถือปฏิบัติ

3. ผู้บริหารเป็นแบบอย่างความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ

4. ผู้บริหารเป็นแบบอย่างความอดทน ขยันหมั่นเพียร

5. ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรด้วยความเป็นธรรม

ด้านหลักความคุ้มค่า

1. ผู้บริหารควรจัดสรรทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่บุคลากรในการจัดการศึกษา

2. ผู้บริหารควรมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก และลดภาระค่าใช้จ่าย

3. ผู้บริหารควรปลูกฝังให้บุคลากรในสถานศึกษาใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและสร้างสรรค์

4. ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศที่ดีเอื้อต่อการปฏิบัติงาน

5. ผู้บริหารควรบริหารจัดการอาคารสถานให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งานและเปิดโอกาสให้ชุมชนใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้หรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการวิจัยได้กล่าวถึง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่สามารถพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ได้ดีที่สุด คือ การบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารหลักคุณธรรมและหลักความคุ้มค่า ดังนั้นในการพัฒนาผู้บริหารผู้บริหารยึดมั่นในความถูกต้องดีงามในปฏิบัติตนเป็นแบบอยางที่ดี และผู้บริหารควรจัดสรรทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่บุคลากรในการจัดการศึกษาดังกล่าว เพื่อส่งผลดีต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน

2. จากผลการวิจัยได้กล่าวถึง ตัวแปรพยากรณ์ที่ร่วมกันพยากรณ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู คือ หลักคุณธรรมและหลักความคุ้มค่า ดังนั้นให้ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรนำไปใช้เพื่อวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารเพื่อให้ทราบถึงการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในเชิงลึก เป็นประโยชน์ต่อองค์ความรู้ทางการบริหารการศึกษา

2. ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ เช่น หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วม เป็นต้น เพื่อให้ทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

3. ควรศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารด้วยวิธีวิจัยอื่นๆ เช่น การพัฒนาตัวบ่งชี้ การพัฒนารูปแบบ โมเดลสมการโครงสร้าง การพัฒนากลยุทธ์ เป็นต้น เพื่อพัฒนาผู้บริหารให้บริหารตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งจะส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูได้

เอกสารอ้างอิง

ซารีล่า ลำหมีด. (2559). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามทัศนะของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่)

เปรมทิพย์ คำทะเนตร. (2564). *ปัจจัยแรงจูงใจที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).

พัฒน์พรชัย เมฆวิลัย. (2564). ธรรมาภิบาล: หลักคุณธรรมส่งเสริมการบริหารงานวิชาการ. *วารสารภาวนาสารปริทัศน์, 1*(2), 77-90.

มยุรี แสนสุข. (2559). *การบริหารงานวิชาการสู่เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของชาติ กลุ่มโรงเรียนปง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

ยุวดี ประกอบแสง. (2560). *การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา ในสหวิทยาเขตราชนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร.* (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นวรัตน์ อายุยือ. (2561). *แรงจูงใจที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี)

บุญชม ศรีสะอาด (2553). *การวิจัยเบื้องต้น.* กรุงเทพฯ: สุรีวิทยาสาส์น

วรรณา นิ่มนวล. (2559). *ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัย.* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วิรุฬห์ ทำทอง. (2565). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ฯ*, *9*(3), 282-293.